

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет іноземних мов

Кафедра германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: Формування компетенції в німецькому діалогічному мовленні в
учнів старших класів на засадах проблемних ситуацій

Студентки 2 курсу групи МДН
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література)
(німецька, англійська)

Кондратюк

Тетяни Володимирівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело
ступінь)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Науковий керівник Поселецька К. А.

старший викладач, кандидат

педагогічних наук

(прізвище та ініціали, посада, вчене звання, науковий

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS

Голова комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2018 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ КОМПЕТЕНЦІЇ В НІМЕЦЬКОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ НА ЗАСАДАХ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ.....	6
1.1. Сутність і характеристики діалогічного мовлення.....	6
1.2. Етапи формування та система вправ для навчання діалогічного мовлення.....	16
1.3. Особливості використання проблемних ситуацій на уроці іноземної мови.....	22
1.4. Психологічні особливості учнів старшого шкільного віку.....	29
Висновки до першого розділу.....	34
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА РЕЗУЛЬТАТІВ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ НА ЗАСАДАХ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ.....	36
2.1. Організація пробного навчання.....	36
2.2. Хід та інтерпретація результатів пробного навчання.....	46
Висновки до другого розділу.....	63
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	74

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басіна А. Методика викладання іноземної мови в старшій школі / А. Басіна. – К. : Шкільний світ, 2007. – 128 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетенції в діалогічному мовленні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2012. – № 2. – С. 19–30.
4. Булах І.Є. Мотивація навчання і валідизація оцінювання рівня знань. / І. Є. Булах, І. М. Шило // Педагогіка і психологія. Вісник АПН. – 1996. – № 3. – С. 125–129
5. Вікова та педагогічна психологія : [навч.посіб. для вищих навч. закл.] / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – [2-е вид. доп.]. – К. : Каравела, 2008. – 400 с.
6. Вєтохов О. Важлива складова комунікативної спрямованості (Психологія граматичної підготовки учнів з іноземної мови)/ О. Вєтохов //Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – № 4. – С. 76-84
7. Вєтохов О. М. Основні проблеми сучасної психології навчання іноземних мов / О. М. Вєтохов // Педагогіка і психологія. – 2004. – №3. – С. 108–118.
8. Вєтохов О. М. Врахування вікових психологічних особливостей учнів під час навчання іноземної мови / О. М. Вєтохов // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – № 1. – С. 136–144.
9. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навч. посіб. / О. І. Вишневський. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2011. – 206 с.
10. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам: пособие для учителя / Н. Д. Гальскова. – М.: АРКТИ, 2000. – 165 с.

11. Гальскова Н.Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – [4-е изд., стер.]. – М. : Академия, 2007. – 189 с.
12. Данилевська-Бабій, Г.Я. Врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання іноземної мови / Г.Я. Данилевська-Бабій // Іноземні мови. – 2001. – № 1. – С. 15–16.
13. Дем'яненко М.Я. Основи загальної методики навчання іноземним мовам / М. Я. Дем'яненко, К. А. Лазаренко. – К. : Вища школа, 1976. – 400 с.
14. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, оцінювання / Науковий редактор українське видання доктор пед. наук С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003 – С. 93
15. Зимняя И. А. Педагогическая психология: учебник для вузов / И. А. Зимняя. – М.: Логос, 2001. – 384 с.
16. Зубенко Т. В. Комунікативний підхід до навчання іноземної мови учнів п / Т. В. Зубенко – Миколаїв : МДУ ім. В. О. Сухомлинського, 2006. – 120 с.
17. Жулківська А. Умови успішного навчання іноземних мов/ А. Жулківська, Л. Бондаренко //Рідна школа. – 2004. – № 9. – С. 43-45
18. Кияк Т.Р. Засади викладання іноземних мов в Україні в новітніх умовах (пропозиції науково-методичної комісії МОН України з іноземної філології) / Т.Р. Кияк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. - № 6. – С. 111– 114.
19. Кукуленко-Лук'янець І. В. Особистісно-креативний підхід у навчанні іноземної мови / Кукуленко-Лук'янець І. В. – Черкаси : Видавець Ю. А. Чабаненко, 2004. – 210 с.
20. Казарцева О. М. Культура речевого общения: теория и практика обучения : учебное пособие для студентов. / О. М. Казарцева. – М. : Изд-во «Флинта», «Наука», 1999. – 496 с.
21. Ковальчук, І.В. Іншомовне спілкування та розвиток іншомовної комунікативної культури особистості / І.В. Ковальчук // Збірник наукових

праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України. Проблеми сучасної психології. Київ : [б.н.в.], 2012. – Випуск 15. – С.275–285.

22. Коваленко, О.Я. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформацій іншомовної освіти / О.Я. Коваленко // Інозем. мови в навч. закладах. – 2003. – № 2. – С. 20–24.

23. Король С. В. Аналіз традиційних та сучасних форм роботи на занятті з іноземної мови / Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 163 с. – С. 107–113.

24. Колнер Я.М. Практична методика навчання іноземної мови: посібник / Я.М. Колнер, Е.С. Устинова. – Воронеж.: «Інтерлінгва», 2002. – 1020 с.

25. Коньшева А.В. Контроль результатів об'учення іноземному мові / А. В. Коньшева. – СПб.: КАРО, Мн.: Іздательство «Четыре четверти», 2004. – 144 с.

26. Кочарян, О. С. Когнітивні ресурси забезпечення успішності навчальної діяльності студентів : навч. посіб. / О.С. Кочарян, Є.В. Фролова, В.М. Павленко. – Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т», 2011. – 64 с.

27. Кульчицька, О. О. Інноваційні методики: революція чи еволюція? / О.О. Кульчицька // Міжнародна науково-методична конференція «Інноваційні підходи до навчання іноземних мов та культур у новому тисячолітті» / Під ред. О. Б. Тарнапольського. – Дніпропетровськ : [б.н.в.], 2002. – С. 76.

28. Левченко, Т.І. Психолінгвістичні умови оволодіння іноземними мовами [Текст] Т.І. Левченко // Наук. вісн. кафедри ЮНЕСКО Держ. лінгв. ун-ту. – К. : Вид-во центру КДЛУ, 2000. – Вип. 3 В. – С. 796–802

29. Липский И. А. Социальная педагогика: методологический анализ. [монография] / И. А. Липский. – М.: ТЦ «Сфера», 2004. – 320 с.

30. Мамчур Л. Роль діалогічної комунікації в особистісно-орієнтованому навчанні / Л. І. Мамчур // Рідна школа. – 2006. – № 12. – С. 3–5.

31. Мановицька, Я. В. Методичні рекомендації щодо формування комунікативних умінь учнів засобами діалогічного навчання під час викладання німецької мови / Я. В. Мановицька // Нива знань. – 2016. – № 4. – С. 9–10.

32. Маркова, А.К. Формирование мотивации учения : Книга для учителя / А.К. Маркова, Т.А. Матис, А.Б. Орлов. – М. : Просвещение, 1990. – 192 с.

33. Мартан, Ж-П. Використання методу «Учіння через навчання» на уроках ін. м. / Ж.П. Мартан, Ф.А. Ратнер, А.Е. Рахімова // Іноземні мови в школі. – М. : [б.н.и]. – 2007. – №6. – С. 2–4.

34. Марець, М. Л. Психологічні та лінгвістичні особливості діалогічного мовлення / Л. М. Марець // Студентський науковий альманах факультету іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету імені В. П. Гнатюка. – 2006. – Вип. 1 (3). – С. 153-156.

35. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / [О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.]; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.

36. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. – 2-ге вид., випр. і переоб. / кол.авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.

37. Морська Л. І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей / Л. І. Морська // Іноземні мови. – 2002. – № 2. – С. 23–24.

38. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник / С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.

39. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу/ С. Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2010. – № 2. – С. 11–17.

40. Ніколаєва, С.Ю., Сучасні технології навчання іншомовного спілкування / С.Ю. Ніколаєва, Г.А. Гринюк, І.І. Олійник та ін. – К. : Ленвіт, 1997. – 96 с.

41. Ніколаєнко, С. І. Труднощі навчання у вищому навчальному закладі та шляхи прискорення адаптації студентів до них / С.І, Ніколаєнко, С.О. Ніколаєнко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : тематичний випуск. – К. : [б.н.в.], 2010. – Додаток 4, том VII (25). – С. 288–290.

42. Носенко, Е. Л. Емоційний інтелект як соціально значуща інтегральна властивість особистості / Е. Л. Носенко // Психологія і суспільство. – 2004. – № 4. – С. 95–109.

43. Окопна Я. В. Вправи для формування у майбутніх фахівців сфери обслуговування професійно орієнтованої компетенції у німецькому діалогічному мовленні / Я. В. Окопна // Іноземні мови. – 2011. – № 2. – С. 29–36.

44. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование: концепция развития индивидуальности в диалоге культур / Е. И. Пассов. – Липецк, 1998. – 159 с.

45. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови, 2-12 класи / Міністерство освіти і науки України. – К. : Перун, 2005. – 208 с.

46. Плахотник, В.М. Навчання іноземних мов у середній школі : Концепція та її реалізація / В.М. Плахотник // Іноземні мови. – 1995. – № 1. – С. 13–15.

47. Райс Ф. Психология подросткового и юношеского возраста / Ф. Райс; [пер. с английского] – СПб. : Питер, 2000. – 624 с.

48. Равчина, Т. Діяльність викладача вищої школи в контексті сучасної філософії освіти / Т. Равчина // Вісник Львівського університету. – Серія педагогіки. – 2009. – Вип. 25. – Ч. 3. – С. 11–22.

49. Ромашкіна Г.І. Шляхи створення проблемних ситуацій на уроці іноземної мови / Г.І. Ромашкіна // Іноземні мови. – 2009. – №3. – С. 18–19.

50. Суровцева Р. Розвиток індивідуального стилю діяльності як умова інноваційної підготовки майбутнього вчителя / Р. Суровцева // Вища освіта України. – 2003. – №3. – С. 82–84.

51. Сластунова Л. Д. Методичні засади навчання іноземних мов у гімназії/ Л. Д. Сластунова //Інноваційні пошуки в сучасній освіті: посібник. – Київ: Логос , 2004. – С. 114–115

52. Скалкин В. Л. Обучение диалогической речи (на материале английского языка) : пособие для учителей / В. Л. Скалкин. – К. : Радянська школа, 1989. – 158 с.

53. Скляренко Н.К. Типологія вправ для навчання ділового спілкування та сучасні вимоги до них: матеріали міжнар. наук. конф. [«Навчання ділової англійської мови у Східній Європі: для чого та як?»], / Н.К. Скляренко. – Дніпропетровськ: Вид-во ДУЕП, 2004. – С. 23–25.

54. Скляренко, Н.К. Типологія вправ в інтенсивному навчанні іноземних мов / Н.К. Скляренко // Гуманістичні аспекти лінгвістичних досліджень і методики викладання іноземних мов. – К. : КДППМ, 1992. – С.9–14.

55. Скляренко, Н.К. Як навчати сьогодні іноземних мов (концепція) / Н.К. Скляренко // Іноземні мови. – 1995. – № 1. – С.5–9.

56. Соловова Е. Н. Методическая подготовка и переподготовка учителя иностранного языка: интегративно-рефлексивный подход: монография / Е. Н. Соловова. – М.: АСТ: Астрель 2004. – 336 с.

57. Черниш В. В. Контроль рівня сформованості компетенції у діалогічному мовленні / В. В. Черниш // Іноземні мови. – 2012. – № 1. – С. 9 – 16.

58. Черниш В. В. Теоретична структурно-функціональна модель формування у майбутніх учителів англomовної професійно орієнтованої компетенції у говорінні / В. В. Черниш // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. – 2011. – Вип. 19. – С. 149–161.

59. Чижикова О.В. Розвиток творчих здібностей майбутніх правознавців засобами проблемного навчання / О.В. Чижикова // Теоретичні питання освіти, культури та виховання : зб. наук. праць. – Вип. 44, КНЛУ. – 2011. – С. 54-56.

60. Шаркова, Н.Ф. Про можливості вдосконалення викладання іноземної мови у ВНЗ / Н.Ф. Шаркова // Актуальні проблеми психології : зб. наук. Праць. – Т. 7 : Екологічна психологія. – Вип. 20 ; Ч. 2 / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України ; [редкол.: Максименко С. Д., Чепелева Н. В., Балл Г.О. та ін.] ; за ред.: С. Д. Максименка. – Київ : [б.н.в.], 2009. – С. 259–262

61. Шатилов С.Ф. Методика обучения немецкому языку в средней школе: [учеб. пособие для студентов пед. институтов по специальности № 2103 «иностр. яз.»] / С. Ф.Шатилов. – [2-е изд., дораб.]. – М.: Просвещение, 1986. – С. 93.

62. Щерба, Л.В. Языковая система и речевая деятельность / Л.В. Щерба. Изд. 2-е, стереотипное. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 432 с.

63. Petrova A. Virtues of Problem-Based Learning in ESL Classroom / A. Petrova // Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі : зб. матеріалів наукової конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов / гол. ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – С. 94-98.